

Tillæg nr. 1 til §16a miljøgodkendelse på husdyrbruget på Vestergårdsvej 6, 6893 Hemmet
31. august 2026

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

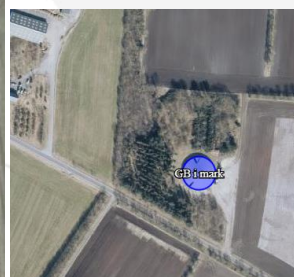

Sagsbehandler
Poul Bennetzen
Direkte telefon
9974 1560
E-post
Poul.Bennetzen@rksk.dk
Dato
31. august 2026
Sagsnummer
25-010984

Ejer af husdyrbruget på
Vestergårdsvej 6
6893 Hemmet

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af

5. december 2022 gældende for husdyrbruget på adressen
Vestergårdsvej 6, 6893 Hemmet

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:
Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Landbrug med slagtekalve,
27a m.fl., Viumgård Hgd., Sdr. Vium
Husdyrbrug omfattet af §16 a, stk. 4 i husdyrbrugsloven
Ringkøbing-Skjern Kommune
Karl Emil Hjort Karlsson, Ringkøbing-Skjern Kommune

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	4
Oplysninger om husdyrbruget:	4
Ændringer til den eksisterende miljøgodkendelse fra 5. december 2022	5
Meddelelse af tillæg til miljøgodkendelse.....	5
Baggrund og kort resumé	5
Vurdering af status som IE-husdyrbrug.....	6
Biaktiviteter	6
Samdrift	6
Afgørelsen	6
Vilkår for tillæg nr. 1 til (§16a) miljøgodkendelsen.....	8
Generelt	8
Ny kalvehytter mærket "ny 4"	8
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier	9
Formalia	10
Lovgrundlag	10
Høring og offentliggørelse	10
Klagevejledning	11
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	12
Miljøkonsekvensrapport.....	14
Krav til miljøkonsekvensrapport.....	14
Gennemgang af miljøkonsekvensrapport	14
Miljøvurderingen	15
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	15
Beskrivelse af husdyrbruget.....	15
Lokalisering.....	19
Forbudszoner.....	19
Afstandskrav	20
Beskyttelseslinjer	20
Samlet vurdering af lokalisering.....	21
Påvirkning af landskab	21
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	23
Påvirkning af vilde planter og dyr.....	23
Ammoniak påvirkning af natur	23

Påvirkning af bilag IV-arter	28
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	30
Påvirkning af jord grundvand og overfladevand	31
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand	32
Klima	32
Påvirkning af naboer	32
Lugt	33
Støj	37
Rystelser, lys, fluer, skadedyr, støv, transport og døde dyr	37
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener	37
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)	37
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen	37
Alternative løsninger	40
Konklusion	40
Bilag 1: Bygningsoversigt	41
Bilag 2: Anlægs-mæssige ændringer	42
Bilag 3: Adresser inden for konsekvensradius	43
Bilag 4: Natur	44

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Vestergårdsvej 6, 6893 Hemmet
Bedriftens adresse	Vestergårdsvej 6, 6893 Hemmet
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Sagro I/S John Tranums Vej 25 6705 Esbjerg Ø v. Lisbeth Tønning Mobil: 20184809 E-mail: lit@sagro.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer (BFE)	9963128
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16a, stk. 4 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	254531 indsendt d. 13/5-26, ver. 1.

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m²)	Produktionsareal (m²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
1	3.961	2.612*	Flexgruppe; Alle kvæg.	Dybstrøelse
2	691	573		
3	755	573		
Nyt staldafsnit				
Ny 4	503	382	Flexgruppe; Alle kvæg.	Dybstrøelse

* Produktionsarealet reduceres fra 3.134 m² til 2.612 m²

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen
Alle kvæg; Dybstrøelse
Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
Ammekøer, slagtekcalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
GB i mark	Flydende	5.000	893	Teltoverdækning som frivilligt tiltag
GB1	Flydende	750	183	
GB2	Flydende	734	174	

Navn	Lagertype	Størrelse (m ²)
Eksisterende opbevaringslagre		
Plansilo	Fast	1.200 m ² + befæstet areal på 1.070 m ²

Ændringer til den eksisterende miljøgodkendelse fra 5. december 2022

Der etableres fire nye sammenhængende kalvehytter på i alt 503 m² ved anlæggets sydvestlige hjørne. Kalvehytterne får et produktionsareal på 382 m² (hvor dyr kan gå, stå og ligge) og placeres længst væk fra nærmeste naboer. Kalvehytterne opføres i forlængelse af eksisterende kalvehytter, og udformes tilsvarende de eksisterende kalvehytter.

Samtidig ophører produktionen på 522 m² produktionsarealer i den østlige del af stald 1. Denne del af stalden er den del af anlægget, der ligger nærmest naboerne. Projektet medfører således, at ejendommens samlede produktionsarealer reduceres med 140 m².

Meddelelse af tillæg til miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 13. maj 2026 en ansøgning om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Vestergårdsvej 6, 6893 Hemmet.

Tidligere godkendelser

Der er den 5. december 2022 meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Vestergårdsvej 6, 6893 Hemmet i henhold til husdyrbruksloven §16a, stk. 1.

Kort resumé

Ansøgningen om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget. Der etableres af 4 nye sammenhængende kalvehytter på 503 m² med 382 m² produktionsarealer. Samtidig ophører produktionen på 522 m² produktionsarealer i den østlige del af stald 1.

Dette medfører, at de samlede produktionsarealer reduceres med 140 m².

Der anvendes følgende virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak:

- Teltoverdækning på gyllebeholder på 5.000 m³ (GB i mark). Anvendes som et frivilligt tiltag.

Vurdering af status som IE-husdyrbrug

Husdyrbruget producerer slagtekalve og er derfor ikke et IE-husdyrbrug.

Biaktiviteter

Ingen

Samdrift

Ansøger ejer og driver også husdyrbruget på adressen Esbølvej 45, 6893 Hemmet. På Esbølvej 45 består produktionen også af slagtekalve. Afstanden mellem de to ejendomme er i luftlinje ca. 1,9 km. Der transporteres både foder, levende dyr og affald m.m. mellem de to ejendomme.

På baggrund af afstanden, og at ejendommene hver især kan drives som selvstændige enheder, vurderes det, at der ikke er tale om en teknisk og forureningsmæssig forbindelse, jf. Husdyrlovens § 16c, imellem ejendommene.

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse på husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 27a m.fl. Viumgård Hgd., Sdr. Vium beliggende på Vestergårdsvej 6, 6893 Hemmet. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16a i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Tillægget omfatter hele husdyrbruget, samt indebærer etablering af 4 nye sammenhængende kalvehytter på 503 m², hvoraf 382 m² er produktionsarealer. Samtidigt ophører husdyrproduktionen på 522 m² produktionsarealer i den østlige del af stald 1.

Tillægget til miljøgodkendelsen omfatter ændringer i de eksisterende stalde, det ansøgte ses i nedenstående tabel:

Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Flexgruppe, Alle kvæg. Dybstrøelse	3.758

Nye kalvehytter mrk. "ny 4" i tilknytning til de eksisterende kalvehytter:

Dyretype og staldsystem	Prod. areal (m ²)	Total areal (m ²)
Flexgruppe, Alle kvæg. Dybstrøelse	382	503

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler i henhold til § 34 stk. 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen dispensation til at fravige genekriteriet for lugt til ejendommen Vestergårdsvej 4 og til samlet bebyggelse (Esbølvej 42 og Esbølvej 40) jf. §32 nr. 2 og 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Afgørelse om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen sker på baggrund af ansøgning skema nr. 254531, indsendt den 13. maj 2026, version 1.

Afgørelsen om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget Vestergårdsvej 6, 6893 Hemmet meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik,

og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen med mindre vilkårene i miljøgodkendelsen dateret 5. december 2022 og i dette tillæg samt generel lovgivning stiller skærpede krav.

Følgende vilkår fra den oprindelige miljøgodkendelse dateret den 5. december 2022 falder bort/erstattes af nye vilkår i tillægget.

- Vilkår 1 og 2 - vedr. generelle forhold
- Vilkår 7 og 8 - vedr. produktionsarealer

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at dette tillæg til miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vilkår for tillæg nr. 1 til (§16a) miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i dette tillæg til (§16a) miljøgodkendelse. Tillægget til (§16a) miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Dette tillæg medfører ingen ændring i vilkårene for følgende forhold:

- Generelt (vilkår 3-6)
- Ny gyllebeholder på 5.000 m³ (vilkår 9-16)
- Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand (vilkår 17)
- Beskyttelse i forhold til naboer (vilkår 18)
- Tilsyn, kontrol og egenkontrol (vilkår 20)
- Uheld og risici (vilkår 21-23)
- Ophør (vilkår 25)

For ovennævnte forhold henvises derfor til den gældende miljøgodkendelse dateret 5. december 2022.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af tillægget til miljøgodkendelsen.
- 2) Tillæg til godkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis tillægsgodkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.

Ny kalvehytter mærket "ny 4"

- 3) Der må opføres nye kalvehytter på i alt 503 m² med 382 m² produktionsarealer med staldsystemet dybstrøelse. Hytterne skal placeres som angivet i vilkår 5.
- 4) Byggeriet af de nye kalvehytter på i alt 503 m² skal tilpasses det eksisterende byggeri og det omgivende landskab. Der skal anvendes ikke-reflekterende materialer i afdæmpede farvenuancer.
- 5) De nye kalvehytter må ikke tages i anvendelse før 522 m² produktionsarealer i det sydøstlige hjørne af stald 1 er taget ud af drift.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

- 6) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

Stald 1: Der skal tages 522 m² produktionsarealer ud af drift i det sydøstlige hjørne

- 7) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
1	3.961	2.612	Flexgruppe; Alle kvæg.	Dybstrøelse
2	691	573		
3	755	573		
Nyt staldafsnit				
Ny 4	503	382	Flexgruppe; Alle kvæg.	Dybstrøelse

Formalia

Lovgrundlag

Tillægsgodkendelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet, og habitatdirektivet samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Tillægsgodkendelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for tillægsgodkendelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2025-2037
- Husdyrbrugloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 1065 af 21. august 2025.
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, Bekendtgørelse 2024-10-16 nr. 1089 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 2243 af 29. november 2021 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning nr. 931 af 16. juli 2024 (gødningsanvendelsesbekendtgørelse).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 927 af 28. juni 2024 (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1098 af 21. august 2023
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1749 af 30. december 2024 (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen)

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Udkastet til tillægsgodkendelsen har været i 2 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 10. august 2026 til den 24. august 2026 + matrikulære naboer til matr. nr. 27a, Viumgård Hgd., Sdr. Vium.

Naboer: Ejere og beboere af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 474,5 meter. Kommunen har valgt kun at høre naboer inden for konsekvensradius omkring husdyrbruget og ikke naboer omkring gyllebeholderen mærket GB1-mark på matrikel 271, 25y Viumgård Hgd., Sdr. Vium, idet der ikke sker ændringer af forholdene omkring denne gyllebeholder.

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at ændringer på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i de matrikler, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om tillæg til miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 31. august 2026 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over tillægget til miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af tillægget til miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 28. september 2026.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

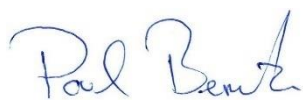
Miljø- og Fødevareklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en godkendelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet godkendelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

På vegne af Ringkøbing-Skjern Kommune

Poul Bennetzen
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til tillæg til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger:

- Ejer af husdyrbruget på adressen Vestergårdsvej 6, 6893 Hemmet

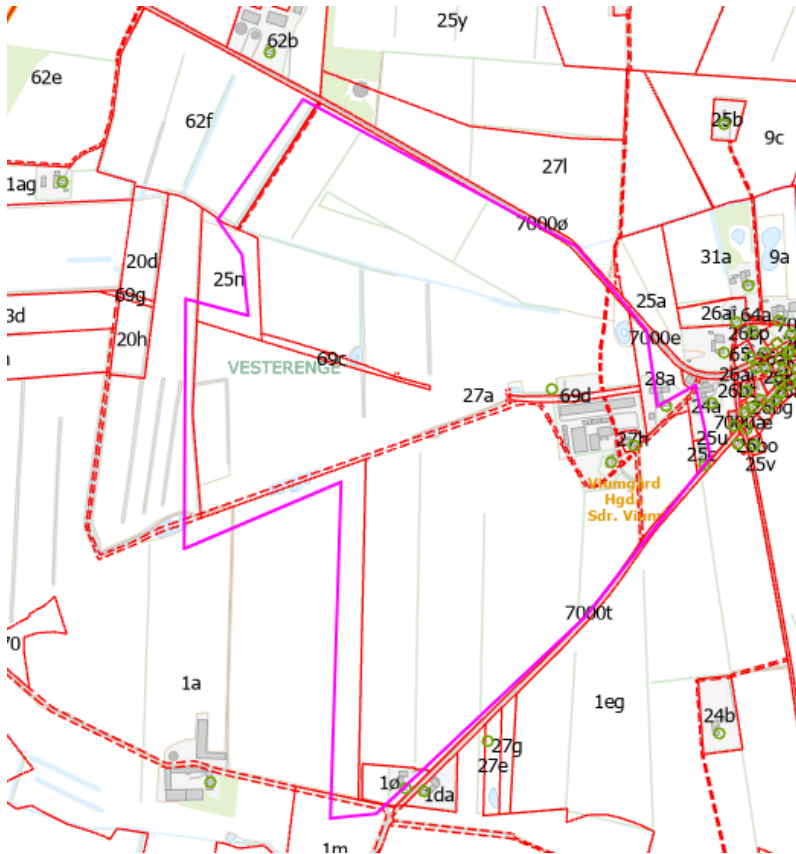
Konsulent:

- Sagro I/S, John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø v. Lisbeth Tønning, e-mail: lit@sagro.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 474,5 meter:

- Se bilag 3

Matrikulære naboer til matrikel nr. 27a Viumgård Hgd., Sdr. Vium

Kopi er sendt til:

- Konsulent: Sagro I/S, John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø v. Lisbeth Tønning, e-mail: lit@sagro.dk
- Ringkøbing Fjord Museer / Arkæologi Vestjylland. E-mail: post@arkvest.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, e-mail: stps@stps.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, e-mail: formand@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: Ringkoebing-skjern@friluftsraadet.dk og lokalraad@friluftsraadet.dk

Miljøkonsekvensrapport

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatte en miljøkonsekvensrapport, idet der er tale om en ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven.

Krav til miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
 - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
 - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
 - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, og
 - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og tillige oplysninger om foranstaltninger ved ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Ansøger skal ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger.

Ansøgers oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Gennemgang af miljøkonsekvensrapport

Ringkøbing-Skjern Kommune skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen gennemgå miljøkonsekvensrapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise og kan i fornødent omfang indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravene.

Miljøkonsekvensrapport, ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, BAT-redegørelse og beredskabsplan er gennemgået, og der er indhentet supplerende oplysninger.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at ansøger og dennes konsulent har leveret tilstrækkelige oplysninger til, at der kan gennemføres en miljøvurdering af det ansøgte.

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Vurderingen skal omfatte alle godkendte, tilladte eller anmeldte ændringer af husdyrbruget inden for de seneste 8 år.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøgningen omfatter, at der etableres fire nye sammenhængende kalvehytter på i alt 503 m² ved anlæggets sydvestlige hjørne. Kalvehytterne får et produktionsareal på 382 m². Kalvehytterne opføres i forlængelse af eksisterende kalvehytter, og udformes tilsvarende de eksisterende kalvehytter.

Samtidig ophører produktionen på 522 m² produktionsarealer i den østlige del af stald 1.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de nye kalvehytter er en naturlig ændring af husdyrbruget, som er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Nudriften er fastlagt for hvert staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg, som den lovlige godkendte drift, der er udnyttet og ikke efterfølgende er bortfaldet.

8 års-driften er fastlagt som husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden for hvert enkelt staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg.

Den ansøgte drift viser den drift, som godkendes i denne miljøtilladelse.

Nedenstående oplysninger bruges til at beregne forhold omkring lugt og ammoniakemission i forhold til natur og BAT.

Ansøgt drift, nudrift og 8-årsdrift

Stalde og produktioner						Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion			

Ansøgt drift						
1	3961	Naturlig ventilation	3 m	(#844292) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	2612
2	691	Naturlig ventilation	3 m	(#844295) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	573
3	755	Naturlig ventilation	3 m	(#844298) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	573
Ny 4	503	Naturlig ventilation	3 m	(#844301) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	382
Sum						4140
Nudrift						
1	3961	Naturlig ventilation	3 m	(#844293) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	3134
2	691	Naturlig ventilation	3 m	(#844296) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	573
3	755	Naturlig ventilation	3 m	(#844299) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	573
Sum						4280
8 års drift						
1	3961	Naturlig ventilation	3 m	(#844294) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	3134
2	691	Naturlig ventilation	3 m	(#844297) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	573
3	755	Naturlig ventilation	3 m	(#844300) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	573
Sum						4280

Definition af produktionsareal:

Produktionsareal er defineret som det areal i et fast placeret husdyranlæg, hvor dyrene opholder sig og har mulighed for at afsætte gødning og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til.

Det vil sige, at områder, hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, ikke medregnes som produktionsareal. Arealer med kortvarigt ophold som eksempelvis service- og gangarealer, samt udleveringsrum tæller heller ikke med som produktionsareal.

Ansøger oplyser:

Syd for eksisterende stald 3 med seks kalvehytter, etableres fire nye kalvehytter med et samlet produktionsareal på 382 m². Eksisterende staldareal med et produktionsareal på 522 m² i stald 1' østlige ende tages ud af drift.

Kommunens vurdering

Nudrift

Husdyrbruget er reguleret af (§16a) miljøgodkendelsen fra 5. december 2022.

Tidligere godkendelser:

- 09-08-2010 (§12) miljøgodkendelse

8-års drift

Husdyrbrugets 8-årsdrift er identisk med nudriften med tilføjelsen:

- At (§12) miljøgodkendelse fra 2010 blev godkendt efter et fast antal dyr med fast vægtinterval inden for den enkelte dyregruppe.
- At (§16a) miljøgodkendelsen fra 2022 blev godkendt efter produktionsarealer (m²). Derudover blev der godkendt en ny gyllebeholder på 5.000 m³.

Produktioner med miljøteknologi

Der anvendes ikke miljøteknologier.

Gødningsopbevaringsanlæg

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
GB i mark	Flydende	5.000 m ³			893
GB1	Flydende	750 m ³			183
GB2	Flydende	734 m ³			174
Nudrift					
GB i mark	Flydende	5.000 m ³			893
GB1	Flydende	750 m ³			183
GB2	Flydende	734 m ³			174
8 års drift					
GB1	Flydende	750 m ³			183
GB2	Flydende	734 m ³			174

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

På ejendommen er der 2 gyllebeholdere på hhv. 750 m³ og 734 m³ i hhv. ansøgt drift, nudrift og 8-års driften.

I nudriften blev etableret en 5.000 m³ ny gyllebeholder på matr. nr. 27l, 25y, Viumgård Hgd., Sdr Vium. Gyllebeholderen ligger ikke i tilknytning til de eksisterende stalde. Gyllebeholderen blev godkendt i (§16a) miljøgodkendelsen fra 2022. Gyllebeholderen er opført og indgår derfor både i nudriften og i den ansøgte drift.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Ansøger oplyser:

Opbevaringsanlæg	Opførsels år	5 el. 10 års beholderkontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
GB1	1999	10 år	750	183	Flydelag
GB2	2003	10 år	734	174	Flydelag
GB i mark	2023	5 år	5.000	893	Overdækket - ej medregnet som BAT-teknologi
I alt			6.484		

Tabel 5. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter vand med gødningsrester og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand og overfladevand plansiloer mv. Den flydende husdyrgødning omfatter også returgylle fra biogasselskab.

Biogasselskab returnerer afgasset gylle til gyllebeholderen i marken.

Med denne godkendelse følger der en fleksibilitet i antallet og sammensætningen af dyreholdet. Det er derfor ikke på nuværende tidspunkt muligt at lave en kapacitetsberegning. Der vil dog til en hver tid være opbevaringskapacitet til 9 måneder for flydende husdyrgødning for nærværende bedrift. husdyrgødnings-bekendtgørelse § 10.

Dybstrøelse fra stald 1's udmuges løbende, men typisk hver 6. måned, og fra stald 2, 3 og 4 udmuges hver 4. måned fra de enkelte huse. Udmugningen sker direkte op i vogn, hvorefter ansøger kører dybstrøelsen hen til biogasselskab. Transporten sker via Vestergårdsvej.

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Vurdering

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Kommunens vurdering

Det vurderes, at den lovpligtige opbevaringskap. på 9 måneder er overholdt.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra de nye kalvehytter mærket "Ny 4".
By – og sommerhuszoner	50 meter	>50 meter
Lokalplanområder	50 meter	>50 meter
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	>50 meter
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	>10 meter

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen med mindre der sker ændringer der medfører forøget forurening.

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til anlæg (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	>25
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	>50
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	>15
Offentlig vej, privat fællesvej	15	>15
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25
Beboelse på samme ejendom * ²	15	>15
Naboskel	30	>30

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		X	Skove		x
Strand		X	Fortidsminder		x
Søer		X	Kirker		x
Vandløb		X			

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder, bevaringsværdige landskaber, større uforstyrrede landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Landskabsvurdering

1. Eksisterende husdyrbrug.
2. Gyllebeholder på 5.000 m³ + nye kalvehytter på 503 m².

Ad1).

Det eksisterende husdyrbrug ligger i landskabstypen Varde Bakkø landbrugslandskab.

Landskabets kendetegn:

Landskabsområdet ligger i den sydlige del af kommunen på et højtliggende terræn og er en del af Varde Bakkeø. Landskabet er kendetegnet ved et småbakket terræn med små smeltevanddale.

Landskabsområdet omfatter opdyrket og tilplantet hede. Plantager i alle størrelser kendetegner sammen med mindre heder landskabet. Hegn afgrænser helt eller delvist marker i lille til middelstor skala. Bebyggelsesstrukturen omfatter gårde langs vejene, og flere steder har bebyggelsen en særlig struktur, som afspejler husmandsudstykningskninger.

Terræn og bevoksning begrænser udsigterne på tværs af landskabet, mens der mod nord er særlige udsigter over smeltevandssletten som det tilstødende landskabsområde SkjernEnge Deltalandskab er en del af. Oplevelsesværdierne knytter sig til de store heder, samt særlige kulturmiljøer.

Landskabsområdet rummer flere tekniske anlæg og er generelt præget af en visuel påvirkning fra anlæg både i og uden for landskabsområdet.

Der er afgrænset to delområder i landskabsområdet, Tarm Møllebæk og Lydum Ådal, som begge er mindre smeltevanddale præget af afgræssede engarealer

Landbrugsbyggeri/stort byggeri i det åbne land

Det er ikke muligt at indpasse stort byggeri i landskabsområdet på grund af skala og terræn. Det vurderes muligt at indpasse landbrugsbyggeri i lille til middelstor skala. Der bør tages hensyn til den samlede bygningsmasses visuelle udtryk og placering i terrænet, og nyt byggeri bør tilpasses det eksisterende, så det fremstår ensartet og harmonisk i landskabsbilledet.

Det er væsentligt, at stort og markant byggeri ikke bliver placeret mod det tilstødende landskabsområde Skjern Enge Deltalandskab.

I områder uden for oplevelsesrige landskaber kan der etableres middelstort byggeri, som helt eller delvist skjules af bevoksning. Hvor hede og plantage præger landskabet, bør der ikke opføres byggeri, da det ikke er foreneligt med landskabets karakter eller visuelle sammenhænge. Dette er også gældende for ådalene i landskabsområdet, der fremstår i en lille skala. Stort og markant landbrugsbyggeri kan ikke indpasses i ådalenes skala og karakter.

Ad2).

Den eksisterende gyllebeholder på 5.000 m³ + de nye kalvehytter på 503 m² ligger i landskabstypen Lønborg Landbrugsflade.

Landskabets kendetegn:

Lønborg Landbrugsflade er et landbrugslandskab med små terrænlavninger, som løber på tværs af et fladt terræn.

Opdyrkning og tilplantning af heden samt afvanding af lavbundsområder er en del af landskabsområdet. Et større tidligere marskområde er drænet og opdyrket ved Sønder Bork Mærskenge, mens et større hedeområde, Lønborg Hede, ligger tilbage som en reference til landskabet inden opdyrkningen.

Bebyggelsen ligger som spredte gårde og landsbyer langs vejene. Landskabsområdet rummer flere små til middelstore plantager samt hegn, der ligger i en parallel struktur. Kombinationen af mange bevoksninger og det flade lavtliggende terræn begrænser udsigterne på tværs af landskabsområdet og skaber lukkede landskabsrum.

Landskabsværdierne findes i heden, marskkarakteren og en række særlige kulturmiljøer. Ved Ringkøbing Fjord og Skjern Enge Deltalandskab er der særlige udsigter. Landskabsområdet rummer flere tekniske anlæg, som kun lokalt påvirker landskabet visuelt, idet hegn og anden bevoksning medvirker til at skjule tekniske anlæg.

Landbrugsbyggeri/stort byggeri i det åbne land

Landskabsområdet har kapacitet til indpasning af landbrugsbyggeri i middelstor skala. Det er væsentligt, at der tages hensyn til den samlede bygningsmasses visuelle udtryk, og at nyt byggeri tilpasses det eksisterende, så byggeriet fremstår ensartet og harmonisk i landskabsbilledet. Landbrugsbyggeriet kan også afskærmes af bevoksning og holdes under bevoksningshøjde, hvor hegn og andre småbevoksninger er en del af den omkringliggende karakter.

Der bør ikke etableres markant byggeri i områderne mod Ringkøbing Fjordlandskab og Skjern Enge Deltalandskab. Det kan sløre udsigterne og ændre den ellers åbne karakter, som er friholdt for markant landbrugsbyggeri.

I terrænlavningerne bør landbrugsbyggeri være i lille skala.

Hvor hede, plantage og marsk præger landskabet, bør der ikke opføres byggeri. Det er ikke foreneligt med de visuelle sammenhænge og det åbne bebyggelsesfrie landskab.

Bygningsbeskrivelse

Der etableres nye kalvehytter på 503 m² i tilknytning til de eksisterende kalvehytter. Derfor vil hele ejendommen fremstå som en samlet enhed efter udvidelsen.

Der skabes sammenhæng mellem nye og gamle bygninger ved at arbejde med en gennemgående farveholdning og materialevalg. Den nye kalvehytter vil der blive opført i lignende materialer og farvevalg som de eksisterende kalvehytter.

For at fremme byggeriets indpasning i landskabet er der stillet vilkår til et afdæmpet valg af farvenuance samt brug af ikke reflekterende materialer.

Beplantning:

De nye kalvehytter mod nord og øst skjult af de eksisterende bygninger og skovbevoksningen syd for husdyrbruget. De nye kalvehytter er synlige i vestlig retning.

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Af hensyn til landskabets nuværende udseende og beplantningsstrukturer omkring husdyrbrugets anlæg bør den nuværende beplantning omkring anlægget bibeholdes og vedligeholdes.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*):

	0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder (mindre end 10 ha), overdrev (mindre end 2,5 ha) og moser, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år): 8-års drift	Nudrift:	Totaldeposition (kg N/ha/år):	
Kat. 1 Lønborg Hede	Kategori 1	Ansøger	2	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

Kat. 1 Lønborg Hede - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	1	4321
Gødningslager	GB i mark	4086

I kraft af den store afstand (mere end 3 km) til kategori 1 naturområdet (Lønborg Hede) er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år): 8-års drift	Nudrift:	Totaldeposition (kg N/ha/år):	
Kat. 2 Hede v. Nørhede plantage	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 2 Vejrupshø Hede	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

Kat. 2 Vejrup sø Hede - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	1	1753
Gødningsslag	GB i mark	1397

Kat. 2 Hede v. Nørhede plantage - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	1	3501
Gødningsslag	GB2	3611

Det nærmeste Kategori 2 område (Vejrup sø Hede) ligger ca. 1,4 km vest fra de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområdet er en hede på ca. 36 ha. Der ligger desuden et Kategori 2 område (ved Nørhede plantage) ca. 3,5 km øst fra de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområdet er hede på ca. 14,6 ha.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,0 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1,0 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til:)	
			Nudrift	8-årsdrift
Kategori 3 hede nord for ny gyllebeholder/ potentielt ammoniak følsom skov	1.278 meter til staldbygning/474 meter til gyllebeholder	Nord for gyllebeholder og staldbygning	0,0	0,1
Kategori 3 mose nr. 2	208 meter til gyllebeholder/671 meter til staldbygning	Syd for gyllebeholder/nordøst for staldanlæg	0,0	0,2
Kategori 3 mose sv	544 meter til gyllebeholder/524 meter til staldbygning	Syd for gyllebeholder/vest for staldanlæg	0,0	0,1
Kategori 3 mose nv.	282 meter til gyllebeholder/519 meter til staldbygning	Syd for gyllebeholder/nordøst for staldanlæg	0,0	0,1

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget (staldanlæg/ ny gyllebeholder) er der registreret heder, moser, enge, søer og potentielt ammoniak følsomme skove. Moser, heder, enge, strandenge, søer og

overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Ammoniakfølsomme skove:

Der er registreret potentielt ammoniakfølsom skov – naturligt lysåbent tilgroet areal inden for 1.000 meter fra husdyrbruget. Ammoniakfølsomme naturligt tilgroet lysåbne skove, er skove, der er vokset op af sig selv på et naturareal fx tidligere hede, mose eller overdrev. Dette bygger på en analyse af § 3 beskyttede arealer, med et trækronedække på ned til 10-20 %. Der er beregnet en merbelastning med ammoniak til skoven på 0,0 kg N /ha/år.

Idet merbelastningen ligger under 1 kg/N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet ikke vil medføre en ændring af skovens tilstand.

Enge

Ca. 945 meter fra den nye gyllebeholder og 1,6 km fra staldanlægget forekommer derudover en eng som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur

Ferske enge er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 om forbud mod tilstandsændringer. Ferske enge omfatter både naturenge og kulturenge. Det betyder, at en aktivitet, som vil medføre en tilstandsændring af en § 3-beskyttet eng, som udgangspunkt ikke kan tillades uden dispensation. Enge kan være mere eller mindre påvirket af gødning fra græssende dyr og overfladeafstrømning, samt påvirkning fra nærliggende marker i omdrift.

Det medfører, at mange enge er næringsberigede og kun få enge er moderat næringsfattige. DCE angiver en generel tålegrænse for enge mellem 15-25 kg N pr. ha/år. For deciderede kulturenge, kan tålegrænsen efter en konkret vurdering være højere. Mange enge er påvirkede af ammoniakdeposition og overfladeafstrømning og er derfor næringsberigede. Andre enge er naturenge med lav kvælstofpåvirkning.

I henhold til § 4 i naturbeskyttelsesloven må der ikke i beskyttede enge foretages sprøjtning, gødskning, omlægning eller særskilt jordbehandling, jordforbedring, såning eller plantning uden dispensation.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, at merbelastningen pga. den store afstand vil ligger under 1,0 kg N/ha/år. Det vurderes derfor, at merbelastningen er så minimal, at den ikke vil medføre biologiske ændringer af naturtypens tilstand.

Da den samlede belastning fra husdyrbruget og baggrundsbelastningen ligger under engens tålegrænse, er det kommunens vurdering, at projektet ikke vil medføre biologiske ændringer af naturtypens tilstand

Søer og vandhuller:

Søer og vandhuller over 100 m² er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Søer og vandhuller påvirkes af tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende markområder i omdrift. Udgravning og oprensning af søer og vandhuller er som udgangspunkt ikke tilladt uden en dispensation. Det samme gælder aktiviteter, som vil ændre vandhullets vandstand.

De fleste vandhuller beliggende i agerlandet er næringspåvirkede i større eller mindre grad gennem diffus tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende marker i omdrift. Det betyder, at de fleste vandhuller er eutrofe, bortset fra enkelte vandhuller, som ligger sammen med heder eller i skovområder, hvor de ikke påvirkes med næringsstoffer.

Der ligger flere søer/vandhuller omkring husdyrbruget staldanlæg. Den nærmeste sø/vandhul ligger ca. 91 meter fra staldbygning.

Idet søen/vandhullet ligger omgivet af marker i omdrift, er det kommunens vurdering, at søen/vandhullet er næringspåvirket. Ammoniakpåvirkningen fra luften vil være af uvæsentlig betydning for søen/vandhullet, idet bidraget fra markerne er væsentligt større end det der afsættes fra luften.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at projektet ikke vil medføre påvirkning af søerne/vandhullerne.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arterne lever ofte i områder, som i forvejen er beskyttet - f.eks. områder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Men i mange tilfælde kan arternes levesteder dog også ligge i eller umiddelbart op til dyrkede marker.

På arealer, der er yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, er det lodsejerens eller brugerens ansvar at disse ikke beskadiges eller ødelægges. Det gælder også for aktiviteter, der normalt ikke kræver tilladelse, f.eks. almindelig landbrugsdrift.

Yngleområder indeholder områder, som er nødvendige for:

- Parring og kurtisering

- Redebygning, hulebygning, fødsel eller æglægning
- Opvækst af unger

Eksempler på yngleområder er padders ynglevandhuller og odderens hule.

Yngleområder dækker også nærliggende arealer, som afkommet er afhængig af.

Rasteområder er områder, hvor dyrene hviler og som er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, hvor dyrene:

- Opholder sig for at hvile, sove eller overvintre (dvale)
- Opholder sig i skjul i større flokke
- Opholder sig for at opfylde vigtige livsfunktioner, som for eksempel solbadning

(for vekselvarmende dyr).

Rasteområder kan være træer, som flagermus benytter til vinterhi eller de solvendte skrænter og diger, som markfirbenet bruger til solbadning.

Følgende arter er registreret i Ringkøbing-Skjern Kommune og de kan derfor forekomme på egnede lokaliteter:

Markfirben – Lever ofte i beskyttede sten- eller jorddiger og holder til på solrige skråninger. Ofte på steder med bar, løs og sandet jord, eksempelvis heder, klitter, overdrev og råstofgrave. Markfirbenet benytter linjeformede terrænelementer som vejrabatter, skovbryn, levende hegn og stengærder som spredningskorridor.

Spidssnudet frø – Yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Arten er afhængig af, at der nær yngleområdet findes gode levesteder på land, eksempelvis enge og moser. Et yngle- eller rasteområde for padder skal betragtes som et netværk af vandhuller med tilknyttede arealer. Arternes overlevelse og udbredelse sikres ved, at der kan vandles fra et vandhul til et andet.

Strandtudse – Forekommer ofte kystnært. Arten yngler i helt lysåbne, helst tidvise vandsamlinger, og tåler en vis saltindhold i vandet. Som rasteområde kræver strandtudsen åbne partier med enten ingen eller meget lav vegetation, typisk enge, strandenge og vegetationsfattige klippekyster.

Grøn kølleguldsmed – Forekommer udelukkende i et mindre antal jyske vandløbssystemer, herunder Skjern Å. Den holder til på solåbne strækninger med hurtigstrømmende, rent og iltrigt vand.

Grøn mosaikguldsmed – Yngler kun i søer, damme og kanaler med forekomst af krebseklo. Yngleområderne ligger ofte i skov og er solbeskinnede. Arten benytter også småsøer i det åbne land. Ynglelevandene må hverken være for næringsfattige eller for næringsrige. Rasteområderne er skovlysninger og skovbryn.

Stor kærguldsmed – Arten yngler i mindre, næringsfattige, brunvandede søer ofte omgivet af hængesæk / højmoser. Den foretrækker beskyttet beliggende lokaliteter med både sol og læ. Dog ses den også i fritliggende vandhuller, men ikke hvor der er skygge. Rasteområderne er steder med både sol og læ, som oftest skovbryn eller lysåbne skovveje.

Flagermus, herunder oftest sydflagermus og vandflagermus, men det kan også være andre arter – Yngle- og rasteområder for flagermus er gamle hule træer, bygninger med hulrum og god

tilflyvningsadgang udefra. Når arterne spreder sig eller søger føde benytter de ledelinjer i landskabet. Det kan være levende hegn, skovbryn eller vandløb.

Odder – Foretrækker at leve i beskyttede og uforstyrrede vandløb, men kan findes i alle større vandløbssystemer i Jylland. Den forekommer dog også tæt på menneskelig bebyggelse, hvor den er nataktiv. Det der er karakteristisk for yngle- og rasteområdet er, at der som regel er tæt beplantning langs bredderne i form af rørskove, overhængende gamle træer eller kratbevoksninger samt en god fiskebestand i vandet.

Bæver – Er et nataktivt dyr, som altid lever i tilknytning til ferskvand. Bæverens bo er som regel en hytte på vandløbsbredden, men kan også være gravet ind i bredden. Arten blev genindført i Danmark i 1999 og er under udbredelse. Formålet er at skabe natur, der giver bedre levevilkår for mange truede plante- og dyrearter.

Aktuelle observationer og registreringer:

På godkendelsestidspunktet for dette tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse foreligger ingen aktuelle registreringer af bilag IV-arter for den pågældende lokalitet.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal, og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen og tillægget til miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse eller godkendelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i godkendelser og tilladelser efter [§§ 16 a](#) og [16 b](#) i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Uændret i forhold til miljøgodkendelse fra 5. december 2022.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

Uændret i forhold til miljøgodkendelse fra 5. december 2022.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

Uændret i forhold til miljøgodkendelse fra 5. december 2022.

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Uændret i forhold til miljøgodkendelse fra 5. december 2022.

Påvirkning af grundvand

Uændret i forhold til miljøgodkendelse fra 5. december 2022.

Håndtering og opbevaring af affald

Uændret i forhold til miljøgodkendelse fra 5. december 2022.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Uændret i forhold til miljøgodkendelse fra 5. december 2022.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Klima

Uændret i forhold til miljøgodkendelse fra 5. december 2022.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
 - Boligformål
 - Blandet bolig og erhvervsformål
 - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Galgebjergervej 10	0	FMK	113,3	113,3	899,9	Ja	▼
 Vestergårdsvej 4	0	FMK	113,3	113,3	101,9	Nej	▼
 Esbølvej 40	0	NY	317,4	317,4	299,9	Nej	▼
 Esbølvej 42	0	NY	317,4	317,4	251,1	Nej	▼
 Lunde By, Lunde	0	NY	474,5	450,8	6643,2	Ja	▼
 Sdr. Bork By, Sdr. Bork	0	NY	474,5	474,5	6647,9	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation jf. § 34 (50 % reglen).

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 467 m

Rød: Bemærk at genafstanden til byzone er længere end konsekvenszonen.

Bemærkninger til lugtgeneberegningerne.

Beregningen viser, at den korrigerede geneafstand er større end den vægtede gennemsnitsafstand til naboejendommen Vestergårdsvej 4, Hemmer og til samlet bebyggelse (Esbølvej 42, Esbølvej 40).

Det betyder, at genekriteriet til ovennævnte områder ikke er overholdt. Der kan dog søges om dispensation for genekriteriet jf. §34 (50 % reglen).

Vurdering af lugtberegningerne herunder dispensation for lugtkriterie

Lugtberegningen skal ifølge lovgivningen vurderes i forhold til produktionen på den samlede ejendom dvs. **det samlede anlæg**.

Det maksimale geneniveau på 15 OUE/m³, til enkeltbolig (Vestergårdsvej 4) og på 7 OUE/m³ til samlet bebyggelse (Esbølvej 42, Esbølvej 40) er jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32 ikke overholdt.

Ringkøbing-Skjern Kommune har i særlige tilfælde mulighed for at fravige geneniveauerne hvis nedenstående 2 kriterier er opfyldt:

1. Den vægtede gennemsnitsafstand til byzone, samlet bebyggelse, enkeltboliger m.v. (genekategori 1-3) er mere end 50 % af den beregnede geneafstand for alle kombinationer af staldafsnit på husdyrbruget.
2. Derudover må lugtemissionen i de enkelte staldafsnit ikke forøges, medmindre

- lugtemissionen samtidig reduceres tilsvarende eller mere i et andet staldafsnit, der ligger tættere på de berørte områder og beboelsesbygninger, eller
- afstanden fra det staldafsnit, hvor emissionen forøges, er mindst 200% af den ukorrigerede geneafstand, beregnet på baggrund af alle staldafsnit på husdyrbruget.

Husdyrgodkendelse.dk beregner automatisk afstandene for alle kombinationer af staldanlæg og angiver geneafstanden og gennemsnitsafstand for worst case sammensætningen af staldanlæg. Det fremgår af nedenstående tabel, at kriterie 1 er opfyldt. Idet de lovpligtige beskyttelsesniveauer for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Bebyggelse/område	Vægtet gennemsnitsafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter)	Gennemsnitsafstand % af geneafstand
Vestergårdsvej 4	101,9	113,3	89,9
Esbøvej 42	251,1	317,4	79,1
Esbøvej 40	299,9	317,4	94,4

Beregninger fra miljøgodkendelsen i 2022

Bebyggelse/område	Vægtet gennemsnitsafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter)	Gennemsnitsafstand % af geneafstand
Vestergårdsvej 4	97,9	115,2	85,0
Esbøvej 42	247,4	329,2	75,2
Esbøvej 40	292,9	329,2	89,0

Sammenligning af lugtberegninger fra miljøgodkendelse fra 2022

Beregningen viser, at den korrigerede geneafstand for det nuværende projekt er større end for det tidligere projekt fra miljøgodkendelsen fra 2022.

Dette stemmer godt overens med, at 522 m² produktionsarealer ophører i stald 1's østlige ende, samt at der etableres fire nye sammenhængende kalvehytter på 503 m² ved anlæggets sydvestlige hjørne med et produktionsareal på 382 m² produktionsarealer, som ligger væk fra nærmeste naboer.

Kriterie 2 er ligeledes opfyldt, idet de nye produktionsarealer etableres længst fra samlet bebyggelse og enkeltbolig. Derudover reduceres produktionsarealerne samlet med 140 m².

Kommunen har desuden opstillet følgende kriterier, som kommunen ligger vægt på skal være overholdt, før der kan dispenseres efter 50% reglen:

- Kommunen har ikke modtaget berettigede klager over lugt fra husdyrbruget.
- Ansøger har dokumenteret, at mulige tiltag for at reducere lugtbidraget er undersøgt. Der henvises til afsnittet fravalg af BAT.

Bemærkninger:

På et kvægbrug er der ingen BAT-Teknologier/virkemidler der reducerer lugt, derfor er det ikke muligt at lave BAT -fravalg på lugt.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift

Staldafsnit								
1	ProduktionsId	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
.....	844292	0	8097,2	33956,0*	0	8097,2	33956,0*	2612
2	ProduktionsId	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
.....	844295	0	1776,3	7449,0*	0	1776,3	7449,0*	573
3	ProduktionsId	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
.....	844298	0	1776,3	7449,0*	0	1776,3	7449,0*	573
Ny 4	ProduktionsId	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
.....	844301	0	1184,2	4966,0*	0	1184,2	4966,0*	382
Sum			12834	53820*		12834	53820*	

*Lugten kommer fra flexgrupper, hvor den højeste lugt fra hver flexgruppe er valgt.

Nudrift

Staldafsnit								
1	ProduktionsId	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
.....	844293	0	9715,4	40742,0*	0	9715,4	40742,0*	3134
2	ProduktionsId	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
.....	844296	0	1776,3	7449,0*	0	1776,3	7449,0*	573
3	ProduktionsId	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
.....	844299	0	1776,3	7449,0*	0	1776,3	7449,0*	573
Sum			13268	55640*		13268	55640*	

*Lugten kommer fra flexgrupper, hvor den højeste lugt fra hver flexgruppe er valgt.

Bemærkning

Det bemærkes, at lugten ved det ansøgte projekt reduceres samlet fra 55.640 OU/s til 53.820 OU/s. Dette stemmer godt overens med at produktionsarealerne reduceres med 140 m².

Gyllebeholdere nærmere end 300 meter fra beboelse.

Det er et lovkrav, at gyllebeholdere der indeholder husdyrgødning af svin eller kødædende pelsdyr og ligger mindre end 300 m fra nabobebyggelse på etableringstidspunktet, skal være forsynet med fast overdækning. Medmindre de er lovligt etableret før den 1. januar 2007 eller godkendt før 1. januar 2007.

Den nærmest beboelse ligger ca. 159 meter fra gyllebeholderen (GB i mark). Der er derfor krav om fast overdækning af beholderen.

Støj

Kommunen vurderer, at husdyrbruget ikke medfører en forøgelse af støj og gener i omgivelserne ved etablering af ny stald 4, som ligger længere væk fra naboerne end de øvrige staldanlæg på ejendommen. Samtidig ophører produktionen på 522 m² produktionsareal i den østlige del af stald 1.

Rystelser, lys, fluer, skadedyr, støv, transport og døde dyr

Uændret i forhold til tillæg miljøgodkendelsen fra 2022.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16a miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I godkendelser og tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg

NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

Navn på dyretype og staldsystem eller Staldnavn flexgruppe		Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
1	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
2	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
3	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Ny 4	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#844292) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	2612	0,84	1	2194		
(#844295) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	573	0,84	1	481		
(#844298) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	573	0,84	1	481		
(#844301) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	382	0,84	1	321		

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 3.478 kg NH₃-N/år for staldene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 500 kg NH₃-N/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 3.978 kg NH₃-N/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 3.978 kg NH₃-N/år

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N / år)	3478	500	3978
Faktisk emission (kg NH ₃ -N / år)	3478	500	3978
Forskel (kg NH ₃ -N / år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Staldindretning

Staldsystemet for alle stalde er dybstrøelse. Dyregruppen er alle kvæg, dybstrøelse.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Der henvises til afsnittet lagerregnskab og opbevaringskapacitet (side 19).

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Alternativer og fravalg BAT

Fravalg af BAT

Ansøger har ikke for vurdering af fravalg, idet BAT-emissionskravet er overholdt.

Alternative løsninger

Ansøger har oplyst, at den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. En mindre udbygning af anlægget til slagtekalve, giver en optimal udnyttelse af det resterende anlæg.

Udover den valgte løsning er der vurderet på alternative muligheder mht. placering af byggeriet.

Der har været overvejet at opføre den nye stald andre steder, det er fravalgt pga. at det vil være mest optimalt at bygge ved den eksisterende stald af hensyn til den interne logistik. Den valgte løsning er også den løsning der er den bedste af hensyn til naboerne.

Alternativet til denne tillæg til miljøgodkendelse er at beholde den nuværende produktion.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte placering, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at etablering af 382 m² produktionsarealer i tilknytning til de eksisterende kalvehytter mod sydvest kan tillades, under forudsætning af at 522 m² af produktionsarealerne i den østlige end af stald 1 ophører.

Baggrunden for vurderingen er, at ændringen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

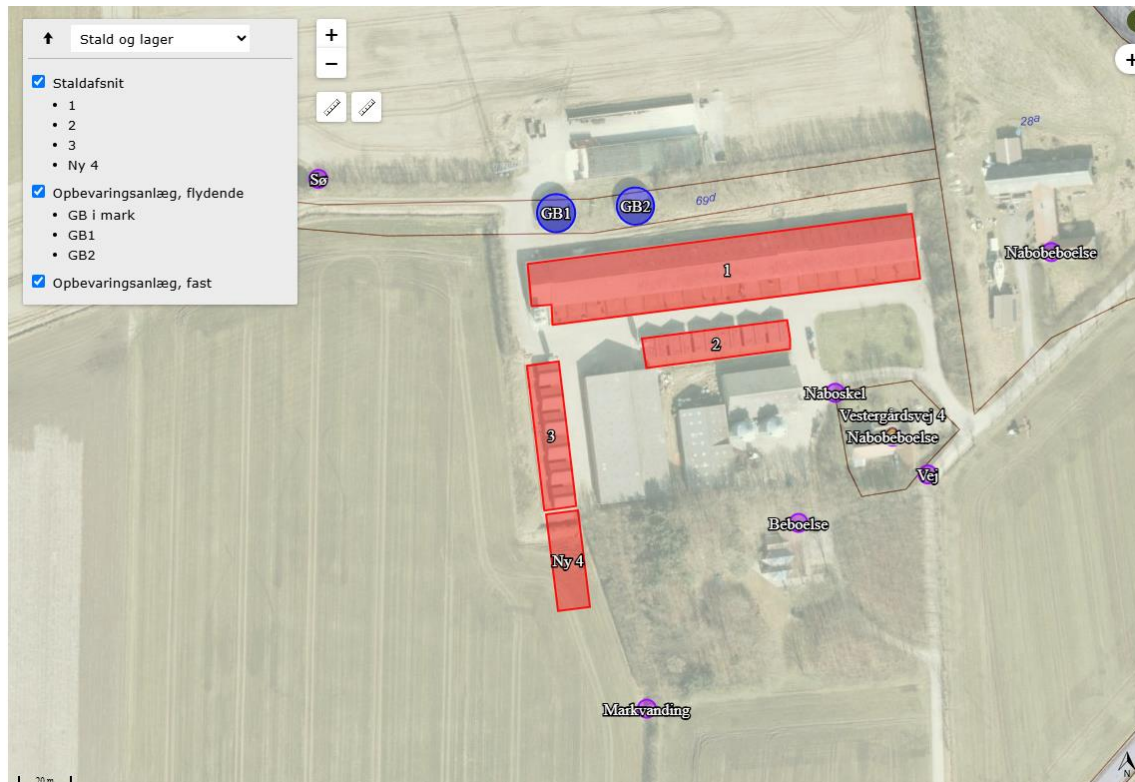
Derudover er det vurderet, at ændringen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

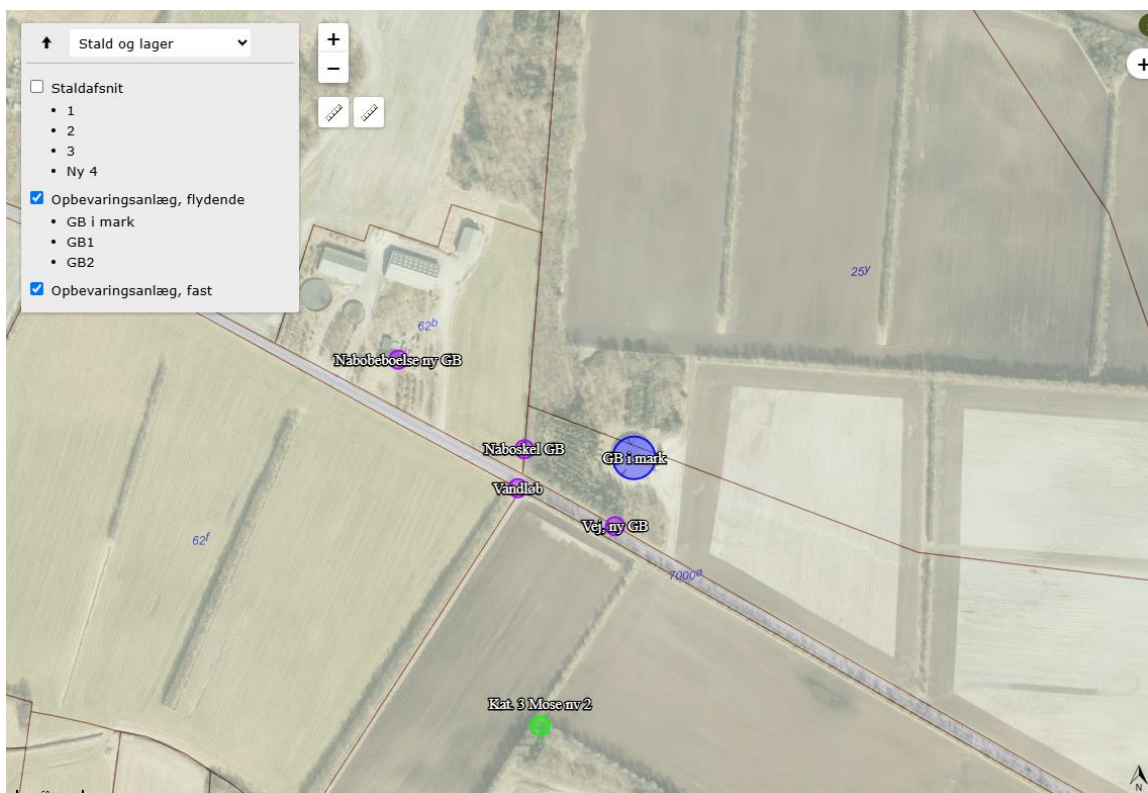
Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Bygningsoversigt

Vestergårdsvej 6, Hemmet

GB mark tilhørende Vestergårdsvej 6, Hemmet

Bilag 2: Anlægsmæssige ændringer

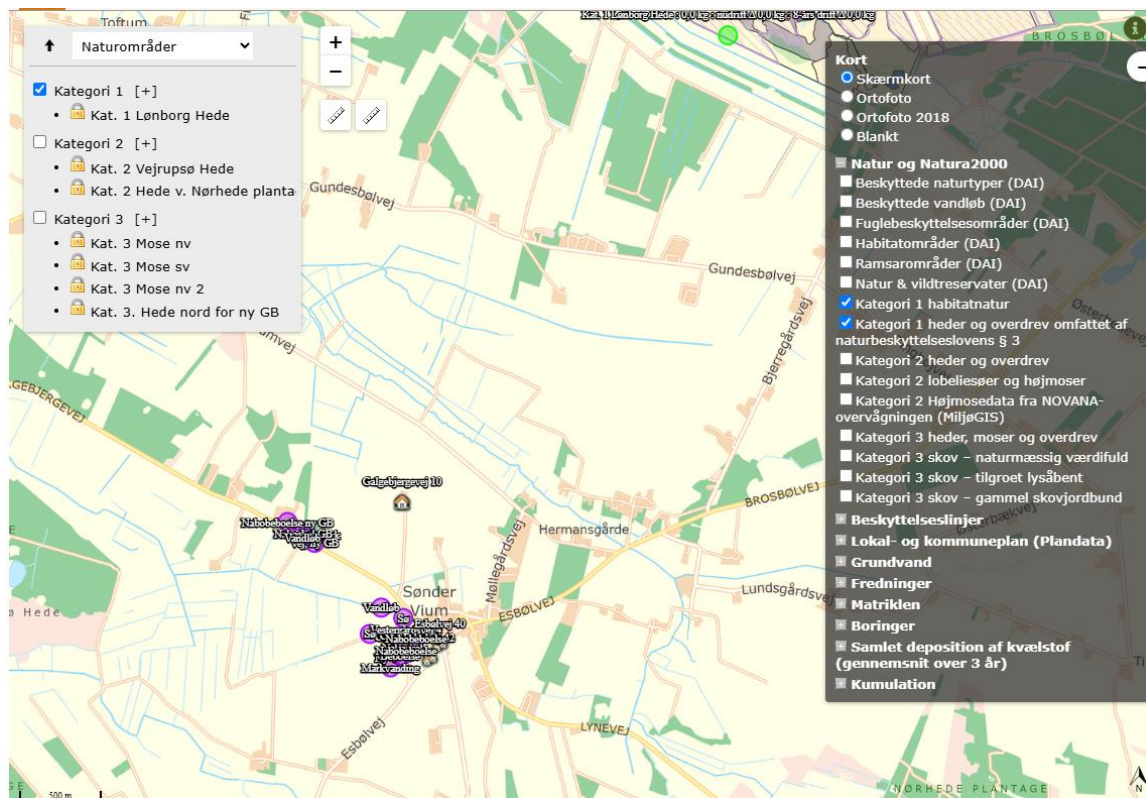
Godkendelser/tillæg	Anlægsmæssige ændringer	Opført/udnyttet Frist
Dette tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse	Der etableres af 4 nye sammenhængende kalvehytter på 503 m² med 382 m² produktionsarealer. Samtidig ophører produktionen på 522 m² produktionsareal i den østlige del af stald 1. Dette medfører, at de samlede produktionsarealer reduceres med 140 m².	2012

Der er foretaget nabohøring inden for konsekvensradius på 474,5 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnet.

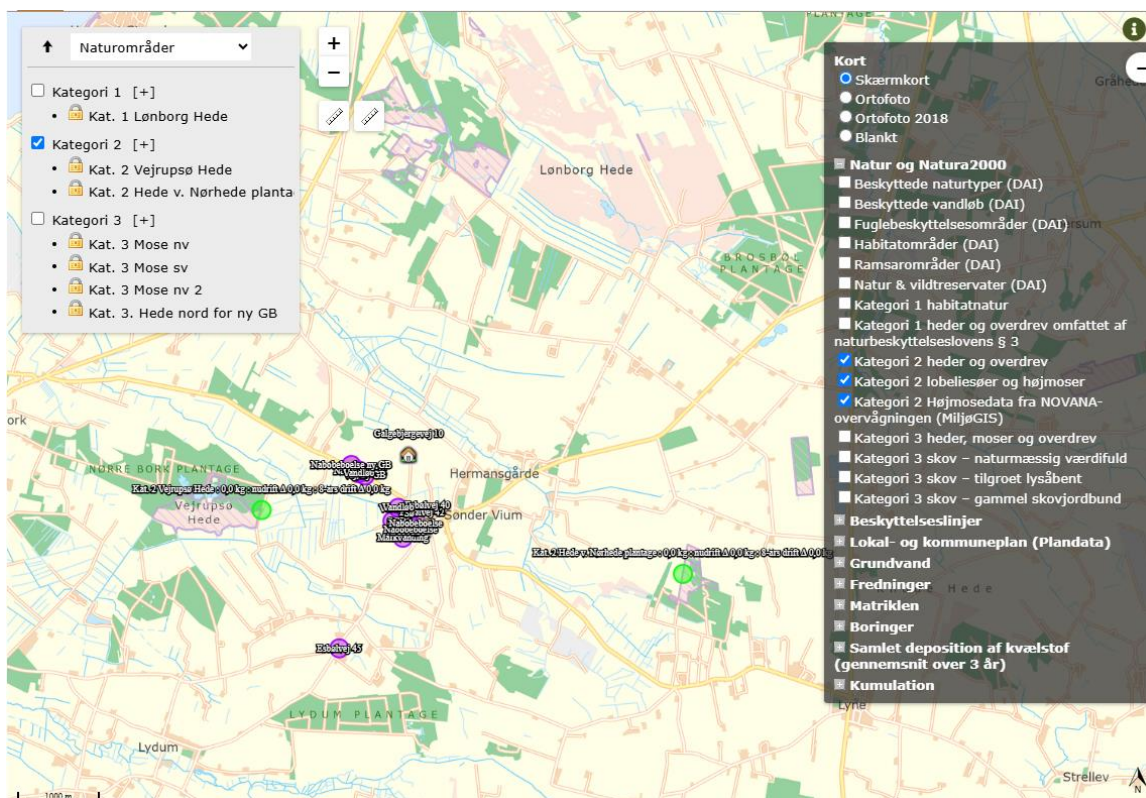

Bilag 4: Natur

Kategori 1-natur

Kategori 2-natur

Naturområder

- Kategori 1 [+]
- Kat. 1 Lønbrog Hede
- Kategori 2 [+]
- Kat. 2 Vejrupse Hede
- Kat. 2 Hede v. Nørhede planta
- ☒ Kategori 3 [+]
- Kat. 3 Mose nv
- Kat. 3 Mose sv
- Kat. 3 Mose nv 2
- Kat. 3. Hede nord for ny GB

Kort

- Skærmkort
- Ortofoto
- Ortofoto 2018
- Blankt

Natur og Natura2000

- Beskyttede naturtyper (DAI)
- Beskyttede vandløb (DAI)
- Fuglebeskyttelsesområder (DAI)
- Habitatområder (DAI)
- Ramsarområder (DAI)
- Natur & vildtreservater (DAI)
- Kategori 1 habitatnaturde
- Kategori 1 heder og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- Kategori 2 heder og overdrev
- Kategori 2 lobeliesøer og højmoser
- Kategori 2 Højmosedata fra NOVANA-overvågningen (MiljøGIS)
- ☒ Kategori 3 heder, moser og overdrev
- ☒ Kategori 3 skov - naturmæssig værdifuld
- ☒ Kategori 3 skov - tilgroet lysåbent
- ☒ Kategori 3 skov - gammel skovjordbund

Beskyttelseslinjer

- Lokal- og kommuneplan (Plandata)
- Grundvand
- Fredninger
- Matriklen
- Boringer
- Samlet deposition af kvælstof (gennemsnit over 3 år)
- Kumulation